

nýbrž o podněcování ku násilně změně ústavy republiky, zejména pokud jde o demokraticko-republikánskou formu státu (§ 1 čís. 1 zákona na ochranu republiky), tudíž ke zločinu konkrétně určitému. Odsuzující výrok odpovídá proto stavu věci i zákonu i bylo zmateční stížnost obžalovaného zavrhnouti jako bezdůvodnou.

Čís. 2572.

**Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).
Již pokus jest dokonáným činem podle § 1 odst. první zákona.**

Trestná činnost ve smyslu § 15 čís. 3 zákona spočívá již v samotném podněcování, totiž v působení a vykonávání vlivu na vůli a jednání osob druhých v některém z protizákonných směrů tam naznačených; ona činnost záleží v jednostranném jednání pachatelově bez ohledu na to, zda mělo působení jeho v zápětí nějaký výsledek či nikoliv.

Zločin § 15 čís. 3 zákona náleží k t. zv. deliktům ohrožovacím, jejichž podstata záleží v tom, že pachatel předsevezme jakýkoliv čin, jenž jest objektivně způsobitelným, by u druhých osob vytvořil duševní stav, který je s to poškoditi právní statky zákonem chráněné.

K subjektivní skutkové podstatě onoho zločinu stačí úmysl obžalovaného vzbuditi rozhodnutí jednati, třebaš ne hned, nýbrž v příhodné chvíli podle jeho podnětu.

Spadá sem nabádání k napodobení ruské revoluce podle zásad Leninových.

Pohnutky politické nejsou pohnutkami nízkými a nečestnými (§ 32 zákona).

(Rozh. ze dne 4. prosince 1926, Zm II 88/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 27. listopadu 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., a zamítl v zasedání neveřejném odvolání státního zastupitelství z výroku, jímž byl zamítnut návrh veřejného obžalobce, by podle § 32 zákona na ochranu republiky bylo vysloveno, že obžalovaný pozbývá čestných práv občanských.

D ů v o d y:

Podle čís. 5 § 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost rozpor důvodů rozsudkových s obsahem výpovědi svědka Cyrila K-a. Stížnost je bezdůvodna. Podle relace sepsané tímto svědkem prohlásil obžalovaný zejména, že, by vítězství ruské revoluce bylo dokončeno, je třeba, by dělnictvo všech států se semklo a vzalo si ruskou revoluci za vzor. Potom že obžalovaný přečetl zásady Leninovy, za jakých lze úspěšně vésti revoluci, na to že prohlásil, že zásady ty jsou základnou k úspěšné revoluci nejen v Československu, nýbrž v celém světě. Při svém svědeckém

výslechu seznal svědek Cyril K., že obžalovaný poukázal na ruskou revoluci jako na vzor pro proletariát celého světa, že pak sdělil zásady k provedení revoluce, pronesené za doby ruské revoluce Leninem a po té že výslovně prohlásil, že zásadami těmi musí býti řízen revoluční akt proletariátu nejen v Československu, nýbrž v celém světě. Soud dále uvedl, že zjištěná okolnost, že obžalovaný po svém výroku, »že je třeba, by dělnictvo všech států vzalo si ruskou revoluci za vzor«, četl ony zásady z knihy »Lenin, Revoluce 1917«, nasvědčuje logicky tomu, že obžalovaný čtení citátu uzavřel nepřímou výzvou svědkem K-em potvrzenou, to jest výzvou, že těmito zásadami musí se řídit revoluční akt proletariátu i v Československu. Zmateční stížnost uplatňuje, že okolnost soudem za prokázanou vzatá, že obžalovaný čtení citátu uzavřel nepřímou výzvou svědkem K-em potvrzenou, odporuje tomu, co jest uvedeno ve svědecké výpovědi tohoto svědka. Nelze však shledati, jaký rozpor a nesouhlas mezi výrokiem soudu a výpovědí svědka K-a by tu byl, kdyžt předpoklad soudu kryje se nejen co do podstaty, na čemž jediné záleží, nýbrž téměř doslova s reprodukovanou výpovědí svědka. Nelze též postřehnouti, jaký rozpor by byl mezi výpovědí tohoto svědka a obsahem jeho relace, když i tu je co do podstaty v obou průvodech naprostá shoda. Není-li tu vad stížností vytýkaných, schází i podklad, z něhož snaží se stížnost dospěti k závěru od zjištění rozsudkového odchylnému, že obžalovaný projednával revoluci ruskou čistě historicky. Nehledě k tomu, dovodil soud, že obžalovaný neměl při své řeči na zřeteli jen osvětlení historického vývoje ruské revoluce, nýbrž že mu šlo o to, by povzbudil posluchačstvo k následování ruského vzoru, pokud se týče, by propagoval u posluchačstva právě z historie ruské revoluce čerpané zásady a podnítil posluchačstvo k jejich sledování a provádění. Důvod zmatečnosti čís. 5 § 281 tr. ř. není proto dán.

Nesprávné právní posouzení (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) spočívá prý v tom, že nebylo dokázáno a ani ve výroku ani v důvodech není o tom řeči, že obžalovaný podněcoval k pokusu násilné změny ústavy Čs. republiky. Slovo »pokus« přichází prý v § 1 čís. 1 zák. na ochr. rep. jako prvé slovo a je v celé trestní povaze jak tohoto §, tak i § 15 čís. 3 nejdůležitější. Musí tu proto býti pokus a pokus je vždy něčím konkrétním. Kdyby si byl nalézací soud okolnost tuto uvědomil, nebyl by prý dospěl k názoru, že ke skutkové podstatě § 15 čís. 3 postačí úmysl, vzbuditi rozhodnutí v posluchačstvu, jednati ne ihned, nýbrž v příhodné chvíli ve smyslu podnětů obžalovaného. Leč stížnost nepostřehuje podstaty zločinu obžalovanému za vinu kladeného. Přehlíží, že trestná činnost ve smyslu § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. spočívá již v samotném podněcování, totiž v působení a vykonávání vlivu na vůli a jednání osob druhých v některém z protizákonných směrů v ustanovení tom výslovně naznačených. Trestná činnost záleží proto v jednostranném jednání pachatelově bez ohledu na to, zda mělo působení jeho v zápětí nějaký výsledek či nikoli. Zločin podle § 15 čís. 3 náleží k tak zv. deliktům ohrožovacím, jejichž podstata záleží v tom, že pachatel předsevezme jakýkoli čin, jenž je objektivně způsobilý, by u druhých osob vytvořil duševní stav, který je s to poškoditi právní statky zákonem chráněné.

Tomuto nebezpečí čeliti jest účelem onoho ustanovení. Skutková podstata tohoto zločinu byla proto obžalovaným naplněna již tím, že učinil projevy, opodstatňující zákonný znak »podněcování« a že podněcování to, působení a vykonávání vlivu na jiné, neslo se podle přesvědčení soudu k tomu, by násilím byla změněna ústava Československé republiky, zejména pokud jde o jednotnost a demokraticko-republikánskou formu státu. Okolnost, že nalézací soud se nikde nezmiňuje o »pokusu«, o němž je arci řeč v § 1 čís. 1, má svůj důvod v tom, že podle přesvědčení soudu úmysl obžalovaného směřoval k tomu, by v posluchačstvu bylo vyvoláno rozhodnutí, nikoli se jen pokusiti o násilnou změnu ústavy, nýbrž ji skutečně úspěšně provést a uskutečniti. Tato okolnost nemění však na věci ničeho, zvláště když podle čís. 1 § 1 je dokonáným trestným činem již pokus. Pravda, že pokus je něčím konkrétním; než stížnost přehlíží, že obžalovanému klade se za vinu pouze podněcování ke zločinu podle § 1 čís. 1 zákona na ochr. rep. a že jen skutečné podniknutí zločinu podle § 1 čís. 1 by vyžadovalo, by zahájena byla taková konkrétní činnost, v níž by se zračil pokus o násilnou změnu ústavy republiky. Posuzuje-li se věc s vyloženého právního hlediska, je se zákonem ve shodě názor nalézacího soudu, že ke skutkové povaze zločinu podle § 15 čís. 3 po subjektivní stránce stačí, je-li zjištěn úmysl obžalovaného, vzbuditi rozhodnutí v posluchačstvu jednati, byť ne ihned, nýbrž v příhodné chvíli podle jeho podnětu. Výrok, odsuzující obžalovaného pro zločin podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep., odpovídá proto stavu věci a zákonu, i bylo zmateční stížnost zavrhnouti jako bezdůvodnou.

Odvolání státního zastupitelství nelze přiznati oprávnění, pokud čelí proti výroku, jímž byl zamítnut návrh veřejného obžalobce, by podle § 32 zákona na ochranu republiky bylo vysloveno, že obžalovaný pozbývá čestných práv občanských. Lze sice přisvědčiti názoru státního zastupitelství, že bylo hlavním cílem projevu obžalovaného, poškoditi republiku, leč přes to nelze upříti, že projev ten prýštil přece jen v podstatě ze stranického přesvědčení obžalovaného, tudíž z pohnutek politických, jež samy o sobě nelze označiti za nízké a nečestné. Není tu tedy podmínky, stanovené v druhé větě prvního odstavce § 32 zákona na ochranu republiky pro vyslovení ztráty čestných práv občanských, pročež bylo odvolání v tomto směru jako bezdůvodné zamítnouti.

Čís. 2573.

Povaha a účel vyjevovací přísahy podle § 47 ex. ř.; dlužník jest povinen uvést v seznamu jmění všechny součástky svého jmění (předměty majetkové), třebas byly z exekuce vyloučeny.

S hlediska § 199 a) tr. zák. jest dědic povinen při vyjevovací přísaze přiznati i připadlé mu pozůstalostní jmění, třebas mu nebylo osobně odevzdáno a je spravováno cizí osobou; omyl ohledně této povinnosti jest skutkovým omylem ve smyslu § 2 e) tr. zák.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1926, Zm I 455/25.)